

Ny kurs för Sverige

Valmanifest inför valet 1985 antaget av Folkpartiets partistyrelse den 1 juni 1985

Ny kurs för Sverige

Folkpartiet vill att Du skall få bestämma mer om Ditt liv. Din vardag skall inte snärjas i kontroll och byråkrati.

Vi tar strid för Din frihet och värnar om Din trygghet.

Vi arbetar för att alla människor skall få del av välfärden. Ingen skall behöva leva i "Det glömda Sverige".

Vi vill uppmuntra enskilda och ideella alternativ inom social service och utbildning.

Vi tar strid för marknadsekonomin. Den får inte strypas av regleringar, ökade skatter och löntagarfonder.

Vi vill att Sverige skall slå in på en ny kurs för frihet och rättvisa.

Liberala visioner

Liberalismens kärna är tilltron till den enskilda människan och respekten för den enskildes liv och strävanden. Liberalismen försvarar varje människas rätt till frihet och personlig integritet. Vår politik grundar sig på humanistisk livssyn och kristna värderingar.

För de flesta av jordens invånare är vår frihet bara en dröm. På många håll i världen förtrampas människovärdet: genom rasism i Sydafrika, förföljelse av judar och oliktankande i Sovjet, tortyr i Chile.

I ett internationellt perspektiv har vi det bra i Sverige. Men vi liberaler har också en annan måttstock: våra egna visioner om hur samhället skall formas.

Varje människa är unik. Ingen enskild människa får offras för kollektivets skull.

Hon måste få bästa möjliga förutsättningar att själv ta vara på sina livschanser oberoende av social bakgrund och oberoende av kön. Kvinnor måste få samma möjligheter som män.

Politiker skall vara försiktiga med pekpinnar, med att utnyttja lagstiftningen för att tvinga på människor sina värderingar.

Vi vill ha mindre av statligt förmynderi - vi vill myndigförklara människorna.

Vi vill ha "öppna landskap", mer av frihet för de enskilda människorna.

Vi vill bygga ett samhälle med tolerans och vidsynthet som ledstjärnor.

Mycket i den svenska samhällsutvecklingen står i strid med våra visioner.

Ett kontrollsamhälle håller på att växa fram. Där Du kan misstänkas för skattefiffel tills Du bevisat Din oskuld. Där myndigheterna genom samkörning av dataregister kan skaffa sig en bild av Dig och Din familj. Där Du kan bli kollektivansluten till socialdemokratiska partiet och försäkringsbolaget Folksam utan att Du själv tillfrågas.

Där Du inte får starta företag utan myndigheternas tillstånd. Där Du inte fritt får sälja Din bostad till vem Du vill.

Vidga människors frihet

Vi vill bryta den här utvecklingen. Ingen annan vet bättre än Du själv hur Du skall forma

Ditt liv.

Du skall själv kunna bestämma vilken läkare eller sjukgymnast Du skall gå till.

Du skall själv kunna bestämma vilket parti Du skall tillhöra och vilket försäkringsbolag

Du skall anlita.

Du skall själv kunna bestämma vilken omsorg Dina barn skall ha.

Du skall själv kunna bestämma om Du skall starta ett eget företag.

Du skall själv kunna bestämma om Du skall äga eller hyra Din bostad.

Du skall få större frihet att själv välja vad Du skall se på TV och höra i radio.

Uppmuntra enskilda och ideella alternativ

För att öka människors valfrihet är det viktigt att bryta upp den offentliga sektorns monopol på social service. Vi vill uppmuntra enskilda och ideella alternativ.

I socialdemokratisk skräckpropaganda betraktas privata och ideella alternativ som hot mot den sociala tryggheten. Vi ser i stället alternativen som viktiga komplement till den offentliga sektorns verksamhet.

De kan vara både billigare och bättre.

De ökar Din valfrihet.

De bidrar till utveckling och förnyelse och därmed till ökad välfärd.

Marknadsekonomi

Liberalismens ekonomiska system är marknadsekonomi. Den är starkt förbunden med personligt ansvar och personlig frihet.

Marknadsekonomi är oöverträffad när det gäller att ta tillvara de kunskaper, den fantasi och den unika kompetens som finns spridd på miljoner människor. Den präglas av rörelse och utveckling. Vi har som konsument genom våra köp ett avgörande inflytande på vad som produceras.

Näringsfriheten innebär att de som har nya affärs- och produktidéer får testa dem på marknaden utan föregående politisk prövning.

Marknadsekonomi bygger på enskilt ägande, lika villkor för företag i konkurrens och frihandel.

Marknadsekonomi hotas i dag genom smygsocialisering: kollektiva löntagarfonder har införts, enskilt ägande missgynnas, arbete och ekonomisk framgång beskattas hårt.

Genom statligt inflytande i de privata affärsbankerna bäddas för mygeleekonomi. Dessa och andra beslut som genomdrivits av socialdemokraterna undergräver sammantagna marknadsekonomins möjligheter att fungera väl och ge jobb åt människor. Det är detta vi kallar "de små stegens tyranni". Denna måste brytas.

Vi kan inte acceptera att framtidstron skall kvävas av regleringar och ökade skatter.

Vi kan inte acceptera att marknadsekonomi ersättes av fondsocialism.

Det måste löna sig att arbeta, spara och ta risker.

Ekonomi i balans

Den svenska samhällsekonomi är i obalans. Det statliga budgetunderskottet leder till inflation och arbetslöshet. Välfärden hotas av ständigt nya skattehöjningar. Sverige har redan slagit huvudet i skattetaket.

Socialdemokraterna har misslyckats med att utnyttja den goda internationella

konjunkturen för att skapa balans i ekonomin. Pris- och löneutvecklingen har under senare år varit ogynnsam för Sverige. Konkurrenskraften försvagas åter och underskottet i våra utrikesaffärer ökar. Avsaknaden av en ekonomisk-politisk strategi framtvingar ständigt nya panikåtgärder.

För att öka sysselsättningen och hålla nere prisökningarna måste budgetunderskottet pressas ned genom besparingar i statens utgifter.

Inget slöseri är större - mänskligt och socialt - än att människor går utan arbete.

Nya jobb måste i första hand komma till inom den enskilda sektorn. Endast vinstrika företag kan satsa på framtiden och ge trygga arbetstillfällen.

Det är viktigt att uppmuntra nyföretagande och små företag. Därför måste det bli mindre krångligt för småföretagare.

En aktiv arbetsmarknadspolitik kan bidra till lägre arbetslöshet och ökad rörlighet på arbetsmarknaden.

Vi kan aldrig acceptera att arbetslöshetskoerna växer därför att regeringen saknar mod att spara.

Jämställdhetslagen bör skärpas. Kampen mot diskriminering av kvinnor i arbetslivet måste gå vidare.

Det glömda Sverige

Att värna om människors frihet är inte detsamma som att vädja till människors egoism.

Liberalismen förenar frihet för den enskilde med ansvar för våra medmänniskor.

Vi slår vakt om tryggheten och välfärden och om människors rätt till utbildning och vård.

Det finns fortfarande stora brister i den svenska välfärden. Barn far illa. Den sociala utslagningen är omfattande. Drogmissbruket är utbrett. För många människor är ensamheten ett stort mörker.

Folkpartiet vill stödja de människor som har det sämst. Vi står för social solidaritet.

Friheten måste förverkligas även för den svage.

I tider av ekonomisk knapphet är det än viktigare att finna de människor som bäst behöver vårt stöd. Det är mot den bakgrunden vår kamp för det glömda Sverige skall ses. Människor med handikapp, utvecklingsstörda, psykiskt sjuka och äldre och anhöriga till dessa människor riskerar alltid att bli bortglömda.

Vi vill ge röst åt de människor som själva inte kan göra sina röster hörda.

Det glömda Sverige finns ofta bakom institutionernas murar och väggar. Där riskerar människor att förlora kontakten med livet utanför, att förlora sin rätt till självbestämmande, att tvingas dela rum med människor de inte själva har valt att bo ihop med.

Vi vill att människor genom en utbyggd hemservice och hemsjukvård skall få större möjligheter att bo utanför institutionerna.

Men även de människor som inte klarar att bo på egen hand måste få bo under så hemlika former som möjligt.

Vi vill bygga om institutioner under en tioårsperiod så att var och en som vill kan få ett eget rum.

Rätt till eget rum är symbolen för en vård som respekterar människors integritet.

Även för den som saknar möjligheter att göra sig förstådd.

Även för den som är skröplig på sin ålders höst.

Även för den som snart skall dö.

Ansvar för framtiden

Vi värnar om barnen. De skall en gång ta över ansvaret och förvalta vårt samhälle. De måste få en bra start i livet, möjligheter att växa upp i ömhet och gemenskap.

Vi vill att skolan satsar på kunskaper och färdigheter. Kunskap är nyckeln till frihet.

Vi vill förbättra kvaliteten inom den högre utbildningen och forskningen och minska byråkratin inom högskolan.

Vårt ansvar för framtiden innefattar ett ansvar för vår kultur. Vi har en skyldighet att föra vårt kulturarv vidare till kommande generationer men det är också viktigt med en nyskapande kulturmiljö. Kulturen måste ges ett generöst stöd också i tider av knappa resurser.

Vi har skyldighet att också föra kommande generationers talan. Vårt ansvar för kommande generationer innebär också ansvar att vårda miljön.

Ett livskraftigt jordbruk är en viktig förutsättning för en levande landsbygd och ett öppet odlingslandskap.

Vi skall lämna ren luft och rent vatten till våra efterkommande.

Vi skall spara de urskogar som lever nära fjällen i Europas sista vildmarker.

De sista älvarna som ännu forsar vilda och otämjda måste lämnas orörda.

Vi har ingen rätt att utrota djur- och växtarter.

Vi har ingen rätt att sprida farliga gifter och tungmetaller i jord, luft och vatten.

Vi människor är en del av en ekologisk helhet som vi inte har någon rätt att bryta sönder.

Fred, frihet och rättvisa

Ingen frihet och välfärd blir bestående om vi inte kan bevara freden.

Kärnvapenhotet måste avvärjas genom frysning av kärnvapenarsenalerna och sedan nedrustning. Målet är en kärnvapenfri värld. Det är bara i ett klimat av ökad avspänning och dialog över gränserna en verklig nedrustning kan komma till stånd. Det folkliga fredsarbetet liksom fredsfostran i skolorna är ett stöd för denna strävan.

Norden tillhör inte längre de säkerhetspolitiska utmarkerna. Betydelsen av att vi är eniga om grunderna för vår utrikes- och försvarspolitik ökar, liksom kraven på svenska folkets vilja och förmåga att försvara sig mot kränkningar och angrepp.

Vi kräver ett generöst svenskt u-landsbistånd som räddar liv och bidrar till social och ekonomisk utveckling. U-ländernas möjlighet att avsätta sina produkter på de rika ländernas marknader får inte begränsas.

Vi vill medverka till svenska och internationella protester mot politiskt och religiöst förtryck och förföljelse av oliktankande.

Vi slår vakt om flyktingars rätt att få en fristad i Sverige. Diskriminering av invandrare måste hindras.

Vi vill medverka till en svensk utrikes- och försvarspolitik som bevarar vår neutralitet och vårt oberoende och som bidrar till stabilitet i Norden, och till internationell avspänning och nedrustning.

Så här vill Folkpartiet göra under de kommande tre åren

• Primärvården utformas så att alla får sin husläkare. Patienterna återfår rätten att använda sjukförsäkringen vid besök hos både privata och offentliga läkare och sjukgymnaster.

- Ingen medborgare får anslutas till ett politiskt parti annat än efter egen ansökan.
 - Barnfamiljernas ekonomi förstärks. Barnbidraget höjs till 8 000 kronor per barn och år. Flerbarnstillägget görs om så att det utgår från andra barnet med 4 000 kronor per barn och år. Ett obeskattat vårdnadsbidrag införs för förskolebarn med 4 000 kronor per barn och år. Reformen betalas genom att livsmedelssubventionerna avskaffas och det kommunala grundavdraget sänks. Barnomsorgen byggs ut så att efterfrågan tillgodoses. Enhetstaxa införs i den kommunala barnomsorgen.
 - Dagmar avskaffas - fri etableringsrätt återinförs för privatläkare och sjukgymnaster. Etableringskontrollen för tandläkare hävs. Statens stöd till barnomsorgen ges på samma villkor oavsett om den drivs i kommunal eller enskild regi. Enskilda vårdhem uppmuntras.
 - Den nya fastighetsskatten avskaffas. Övergången från hyresrätt till bostadsrätt underlättas genom att hyresgäster får oinskränkt rätt till förköp av fastighet. Hembud på bostadsrätter tas bort.
 - Mångfalden i radio och TV ökas. En fristående reklamfinansierad TV-kanal inrättas. Rätt att vidaresända satellitprogram och att göra egna program i kabel-TV införs. Närradion byggs ut. Pressens mångfald värnas. Yttrandefriheten förstärks genom vidgat grundlagsskydd.
-
- Löntagarfonderna avskaffas. Enskilt aktiesparande uppmuntras. Frivilliga andelar-i-vinstsystem på företagsnivå uppmuntras liksom anställdas medägande. Regeringens rätt att utse ordförande i de privata affärsbankerna avskaffas. Olika regleringar avvecklas. Förmögenhetsbeskattningen på arbetande kapital i små familjeföretag tas bort.
 - Marginalskatterna sänks till högst 50 % upp till drygt 200 000 kronors inkomst. Marginalskattetaket sänks till 70 %. Skatteskalen inflationskyddas. Kvarstående sambeskattnings tas bort.
-
- Prisstegringarna bekämpas genom stram budgetpolitik.
 - Statens budget förstärks genom besparingar. Fortsatta skattehöjningar avvisas. Statsbidragen till kommunerna minskas. Ersättningsnivån inom sjukförsäkringen sänks från 90 % till 80 % under högst 30 dagars sjukfrånvaro. Mat- och bostadssubventionerna minskas.
 - "Raka rör" införs mellan arbetsmarknadsparternas förhandlingsbord och kostnaderna för arbetslösheten genom att egenavgifterna till arbetslöshetsförsäkringen höjs. Syftet är inte att öka belastningen på löntagare och arbetsgivare utan att ge dem en morot att hålla tillbaka löneökningarna så att det inte blir ökad arbetslöshet.
 - Staten uppträder stramare i sin arbetsgivarroll. Inga följsamhetsklausuler accepteras i löneavtalen. De offentligtanställdas förhandlings- och strejkrätt behålls men det klagas att stora löneökningar måste få effekter på antalet arbetstillfällen i staten.
-
- Hemservice och hemsjukvård byggs ut så att fler gamla och handikappade kan bo kvar hemma eller flytta från långvård till eget boende. Institutioner byggs om så att den som vill får rätt till eget rum. De differentierade vårdavgifterna avskaffas.
 - Handikappade får ökade möjligheter till arbete bl a genom lönebidrag. Familjer med handikappade barn får avlastning genom fler korttidshem och stödfamiljer.
 - Användning av narkotika kriminaliseras. Stödet till ideella organisationer som

bekämpar narkotika stärks. Enskilda alternativ inom missbruksvården uppmuntras. En målmedveten alkoholpolitik fullföljs.

- Föräldraförsäkringen byggs ut. Män uppmuntras att ta ut föräldraledighet. Arbetstiderna görs flexibla.*
- Det blir mer svenska och matematik i grundskolan. Det blir lättare för små skolor att leva vidare. Generösare statsbidragsregler införs för friskolor.*
- Fler högskoleplatser viks för ungdomar från gymnasiet. Viktade betyg införs när man söker från gymnasiet till högskolan. Försök med antagningsprov till högskolan genomförs. Den fria sektorn återinförs successivt. Studiemedlen höjs. Högstadielärarna skall ha minst ett års utbildning i varje undervisningsämne.*

- Förurningen av mark och vatten förebyggs genom bl a effektivare avgasrening på bilar från 1987 års modell och lägre svavelhalter i eldningsoljan.*
- Vindelälven samt Torne-, Kalix- och Piteälvarna liksom andra värdefulla älvsträckor skyddas i lag.*
- Arbetet för att övertyga andra länder, särskilt Storbritannien, om nödvändiga åtgärder på miljöområdet intensifieras.*
- Miljöavgifter används i ökad utsträckning.*

- Biståndet uppgår till minst 1 % av nationalinkomsten. Biståndet effektiviseras. En större andel slussas via frivilliga organisationer. Sveriges importbegränsningar gentemot u-länderna avskaffas.*
- Sverige arbetar i FN för en frysning av kärnvapenarsenalen, för avtal om provstopp och att alla stater skall skriva under icke-spridningsavtalet samt för kontroll och minskning av internationell vapenhandel.*
- Ett fortsatt starkt försvar stödjer neutralitetspolitiken.*